

Tijdschrift tot bemoediging, lering en bevestiging van de waarheid,
die in Christus Jezus is.

J. v.d. Heijdenstraat 17, 3817 JE Amersfoort. Tel.: 033 - 4619171
zie: www.JezusVerlosser.nl Email: info@JezusVerlosser.nl

*Zoon van God en Zoon des mensen
door de engelen bewaard,
die U dienden op uw wensen
in uw leven op de aard,
zonder rustplaats, zonder woning,
uitgestoten en veracht,
heeft uw komst geen troon, geen kroning,
maar U slechts een kruis gebracht.*

*Erfgenaam van alle dingen,
eenmaal keert U heerlijk weer
met hen, die dan zullen zingen
van de glorie van hun Heer.
God heeft alles U gegeven
en U deelt uw heerlijkheid
met hen, die U eeuwig leven
door uw sterven hebt bereid.*

De profetie van Ezechiël (37)

Hoofdstuk 47

1 Toen bracht hij mij terug naar de ingang van het huis; zie, er stroomde water onder de drempel van het huis uit, oostwaarts, want de voorzijde van het huis was op het oosten; het water vloeiende onder de rechter zijkant van het huis vandaan, ten zuiden van het altaar.

2 En hij leidde mij door de Noordpoort en hij voerde mij toen buitenom naar de buitenste poort, naar de poort die op het oosten uitzag; en zie, daar borrelde water op uit de rechter zijkant.

3 Nadat de man uitgegaan was naar het oosten met een meetsnoer in zijn hand, mat hij duizend el en deed mij door het water gaan; het water reikte tot aan de enkels.

4 Hij mat weer duizend el en deed mij door het water gaan; het water reikte tot aan de knieën. Hij mat weer duizend el en deed mij erdoor gaan; het water reikte tot aan de heupen.

5 Hij mat nog eens duizend el; nu was het een beek geworden, die ik niet doorwaden kon, want het water was zo hoog, dat men erin zwemmen kon, een beek die men niet kon doorwaden.

6 Toen zeide hij tot mij: Hebt gij het gezien, mensenkind? Daarop deed hij mij teruggaan langs de oever van de beek.

7 Toen ik terugkeerde, zie, langs de oever van de beek stonden aan weerszijden zeer veel bomen.

8 Hij zeide tot mij: Dit water stroomt naar de oostelijke landstreek, vloeit af naar de Vlakte en komt in de zee; in de zee wordt het uitgestort, zodat haar water gezond wordt.

9 En alle levende wezens die er wemelen, zullen leven, overal waar de beek komt, en er zal zeer veel vis zijn, want als dit water daarheen komt, dan wordt het water van de zee gezond. Overal waar de beek komt, zal alles leven.

10 Vissers zullen erlangs staan van Engedi tot En-eglain; het zal een plaats zijn om de netten uit te spreiden, en de vissen erin zullen van allerlei soort zijn, zoals de vissen van de grote zee, zeer talrijk.

11 Maar de moerassen en poelen ervan zullen niet gezond worden; zij zijn aan het zout prijsgegeven.

12 Langs de beek zullen op haar oevers aan weerszijden allerlei vruchtbomen opschieten, waarvan het loof niet verwelkt en de vrucht niet opraakt; elke maand zullen zij vrucht dragen, omdat hun water uit het heiligdom komt; hun vruchten zullen tot spijs zijn en hun loof tot geneesmiddel.

In het boek de Openbaring vinden we in hoofdstuk 21 en 22 eveneens de rivier vermeld en ook daar lezen we dat het loof van de boom

des levens tot genezing van de volken zal dienen. Dat bevestigt dat zowel in Ezechiël 47 als in Openbaring 22 niet aan de volmaakte eeuwige toestand gedacht moet worden, als God alle dingen nieuw heeft gemaakt, maar aan de daaraan voorafgaande tijd van het vredelijk, die inderdaad zeer gezegend zal zijn, maar waarin zal blijken dat ook door zoveel zegen een zondig mens niet verandert. Daarvoor is bekering en wedergeboorte nodig, ook dan.

In het eindoordeel voor de grote witte troon zal niemand kunnen zeggen dat het begrijpelijk is geweest dat men zondigde, aangezien ook de heersers zondigden en het slechte voorbeeld gaven. Dan zal de Here wijzen op de gezegende duizend jaren van een volkomen rechtvaardige heerschappij van Christus en hen doen bedenken dat aan het einde van die gezegende tijd de onbekeerde mensen volkomen bereid waren onder leiding van satan opnieuw in opstand te komen: "En wanneer de duizend jaren voleindigd zijn, zal de satan uit zijn gevangenis worden losgelaten, en hij zal uitgaan om de volkeren aan de vier hoeken der aarde te verleiden, Gog en Magog, om hen tot de oorlog te verzamelen, en hun getal is als het zand der zee. En zij kwamen op over de breedte der aarde en omsingelden de legerplaats der heiligen en de geliefde stad; en vuur daalde neder uit de hemel en verslond hen, en de duivel, die hen verleidde, werd geworpen in de poel van vuur en zwavel, waar ook het beest en de valse profeet zijn, en zij zullen dag en nacht gepijnigd worden in alle eeuwigheden." (Openb. 20:7-10)

Bij de beschouwing van wat in de hfdst. 38 en 39 van Ezechiël geschreven staat zijn Gog en Magog voldoende voor de aandacht gekomen, zodat een uitvoerige verhandeling daarover nu niet meer nodig is. Dat zowel hier in Ezechiël 47 als in Openbaring 22 aan de gezegende duizendjarige regering van Christus gedacht moet worden en niet aan een nieuwe hemel en een nieuwe aarde (die zeker komen zullen, maar pas na de genoemde duizend jaren), blijkt uit het feit dat er geschreven is over de helende kracht van de bladeren van de bomen. Genezing of heling zal niet nodig zijn als de Here alle dingen zal hebben nieuw gemaakt.

13 Zo zegt de Here HERE: Dit is de grens, waarbinnen gij het land als erfdeel zult verdelen onder de twaalf stammen Israëls; Jozef ontvangt twee delen.

14 Gij zult het als erfdeel ontvangen, de een zowel als de ander, omdat Ik gezworen heb, dat Ik het aan uw vaders zou geven, en dit land zal u als erfdeel toevallen.

15 Dit nu is de grens van het land: aan de noordzijde van de grote zee af, langs Chetlon, totdat men komt te Sedad,

16 Hamat, Berota, Sibraïm, dat tussen het gebied van Damascus en dat van Hamat ligt, en het middelste Chaser, dat op de grens van Hauran ligt, 17 zodat de grens loopt van de zee tot Chasar–Enon, het gebied van Damascus, en in het Noorden noordwaarts is Hamat de grens. Dit is de noordzijde.

18 En de oostzijde: van tussen Hauran en Damascus, van tussen Gilead en het land Israëls, langs de Jordaan, zult gij tot aan de oostelijke zee de grens bepalen. Dit is de oostzijde.

19 En de zuidzijde: zuidwaarts van Tamar tot het water van Meribat–Kades, naar de beek, naar de grote zee. Dit is de zuidzijde tegen het Zuiderland.

20 En de westzijde: de grote zee van de grens af tegenover de weg naar Hamat. Dit is de westzijde.

21 Dit land nu zult gij onder u verdelen naar de stammen Israëls;

22 gij zult het tot een erfdeel verloten onder u en onder de vreemdelingen die onder u vertoeven en die onder u kinderen verwekt hebben; dezen zult gij als onder de Israëlieten geboren beschouwen; zij zullen met u een erfdeel bij loting toegewezen krijgen onder de stammen Israëls;

23 in de stam waarbij de vreemdeling vertoeft, daar zult gij hem zijn erfdeel geven, luidt het woord van de Here HERE.

Er hoeft niet aan getwijfeld te worden of de Here het volk Israël ten slotte het land Kanaän geven zal. De nauwkeurige beschrijving van het erfdeel voor elke stam zou alleen al een voldoende aanwijzing in die richting zijn. Maar het is ook ondenkbaar dat de Here zijn beloften aan de vaders van dat volk, maar ook de vele profetieën over hen niet zou vervullen.

Zij die menen dat de gemeente in de plaats van Israël is gekomen, hebben slechts gelijk met betrekking tot de vraag of de gemeente niet sinds de verwerping van Christus het Woord van God in de wereld uitdraagt in plaats van Israël. Dat is zeker waar, maar niet voor altijd. Als de gemeente wordt opgenomen in heerlijkheid, zal de Here opnieuw door predikers uit Israël het evangelie van het koninkrijk laten verbreiden en velen zullen gehoor geven.

Wordt D.V. vervolgd.

~~~~~

Tweetallen: De rijke man en de arme Lazarus

(Lucas 16:19-31).

De evangelist Lucas schrijft in dit gedeelte opnieuw over twee mensen, in dit geval over twee mannen; de een is steenrijk en de ander is straatarm. De Here Jezus had voorafgaand aan dit gedeelte een gelijkenis verteld over een onrechtvaardige rentmeester. Na die gelijkenis sprak hij over de getrouwheid die van mensen mocht worden verwacht, zowel ten aanzien van het beheer van geld, alsook trouw in het huwelijk en dat was geen gelijkenis.

In het voor ons liggende gedeelte staat niet dat de Here Jezus deze woorden sprak en er staat ook niet dat het een gelijkenis is. In de gelijkenissen die de Here Jezus sprak, wordt nooit een persoon bij name genoemd, maar in dit gedeelte wordt wél een persoon bij name genoemd, n.l. Lazarus. Dit gedeelte is geen gelijkenis die door de Here Jezus is uitgesproken, maar het betreft kennelijk een ware gebeurtenis die aan Lucas is getoond.

Het maatschappelijke verschil tussen deze twee mannen is schrijnend: de rijke man, waarvan de naam niet wordt genoemd, gaat zich te buiten aan luxe en overdaad, terwijl de bedelaar Lazarus bij het voorportaal van de rijke man was neergelegd; zijn bezit bestond alleen uit zweren.

Het is opmerkelijk dat juist in onze wereld de schatrijke mensen met naam en toenaam bekend zijn (zie bijv. het blad Quote), maar dat in de Bijbel deze rijke man geen naam heeft. Daarentegen wordt de naam van de arme man, die geen aanzien had, wél met name genoemd. “..wat voor de wereld onaanzienlijk en veracht is, heeft God uitverkoren, dat, wat niets is, om aan hetgeen wel iets is zijn kracht te ontnemen,..” (1 Kor. 1:28).

De rijke man nam het er goed van: hij ging gekleed in purper en fijn linnen. Je kon aan hem zien dat het hem voor de wind ging en dat liet hij merken ook: elke dag een schitterend feest, leve de lol! Hij dacht niet aan de toekomst die na dit aardse leven zou volgen. De psalmist zegt hierover: “De mens, die met al zijn praal geen inzicht heeft, is gelijk aan de beesten, die vergaan” (Ps. 49:21); dat is zeker geen compliment.

Met de dood zou alles voorbij zijn, dus moest er nu, in het heden, alles uit dit aardse leven gehaald worden. Opstanding der doden? Kom nou, wie gelooft dat nog in onze tijd? En daarmee vult deze rijke man in wat de apostel geschreven heeft: “Indien er geen doden worden opgewekt, laten wij eten en drinken, want morgen sterven wij.” Maar Paulus laat deze uitspraak direct volgen door de waarschuwing: “Misleidt uzelf niet...” (1 Kor 15:32^b,33^a). En dat de rijke man zichzelf misleid had, werd hem al snel duidelijk toen hij in het

dodenrijk kwam. Na zijn overlijden sliep hij niet in, zoals weleens beweerd wordt, nee, *hij sloeg zijn ogen op*; toen vielen hem de schellen van de ogen en werd hij pas echt wakker!

De apostel waarschuwt ons voor deze feestvierders, als hij schrijft over de tijd van Noach en Sodom en Gomorra: “Zij achten het een genot op klaarlichte dag te zwelgen; schandvlekken en smetten zijn zij, die in hun bedriegerijen zwelgen, als zij met u feesten;...” (2 Petr. 2:13). Mogen we dan geen feest hebben? Natuurlijk wel, want toen de verloren zoon weer thuis kwam bij de vader, richtte die voor zijn zoon een feestmaal aan, maar dat was een feest waarbij de terugkeer van de jongste zoon centraal stond; daar was vreugde over een teruggekeerde zondaar.

Zo mogen wij ook feest vieren, maar op een andere wijze dan de wereld dat doet. Bij ons feest staat niet ons persoonlijk genot centraal, maar iets anders, of beter gezegd *iemand anders* staat centraal. Paulus zegt daarover: “... ons paaslam is geslacht: Christus. Laten wij derhalve feest vieren... van reinheid en waarheid” (1 Kor.5 :7,8).

De arme Lazarus had niet veel redenen om feest te vieren; hij bezat geen aardse rijkdommen. Hij bezat geen vrienden, er kwamen alleen wat honden bij hem op bezoek om zijn zweren te likken. De honden zijn de enigen die Lazarus een dienst bewijzen, zij verlichten zijn lijden nog iets; het is, letterlijk, bij de beesten af! Van de rijke man had hij niets te verwachten, zelfs geen voedsel. De arme man verlangde er wel naar om zijn honger te stillen met wat van de tafel *afviel*, maar er staat niet dat hij ook daadwerkelijk iets kreeg. Lazarus mocht slechts hopen op wat *afval*.

Zo was het ook gegaan met de verloren zoon, die ook het verlangen had om zijn buik te vullen met de schillen, die eigenlijk voor de varkens bestemd waren, maar ook toen gaf niemand ze aan hem (Luc. 15:16).

Zien wij om naar mensen die arm zijn en delen we met hen van onze overvloed, of volstaan wij ook met wat schillen of afval?

Koning Salomo, die schatrijk was, heeft geschreven: “Wie de behoeftige verdrukt, smaadt diens Maker, maar wie zich over de arme ontfermt, eert Hem” (Spr. 14:31). De arme Lazarus had een Maker en dat was God Zelf, maar dat was de rijke man ontgaan. De rijke man en de arme Lazarus zagen elkaar elke dag weer opnieuw bij het voorportaal; “rijken en armen ontmoeten elkaar; hun aller Maker is de Here” (Spr. 22:2). Wij mogen dus niet neerkijken op arme mensen, want God is ook hun Maker!

Toen God de mens schiep naar zijn beeld, was er geen onderscheid tussen arm en rijk; de mens was zijn beelddrager en daarom mogen wij de arme niet gering achten, want ook deze is een beelddrager van God, de Schepper van alle mensen. Door te zorgen voor de armen, eren we de Here.

De naam Lazarus is de Griekse vorm van de Hebreeuwse naam Eleazar (was een zoon van Aäron) en betekent: God heeft geholpen. Wat de rijke man naliet, heeft God Zelf gedaan aan Lazarus: hem geholpen voor wat betreft zijn eeuwige toekomst. Hij kreeg, na zijn overlijden, een heel bijzondere uitvaart waarbij de rijke man niet was uitgenodigd: God stuurde een aantal engelen, om Lazarus in de schoot van Abraham te dragen; wat een escorte!!

De rijke man leefde voor het plezier en genot en ook in onze huidige wereld zijn er die zwemmen in het geld en er maar op los leven. Topsporters met salarissen van vele miljoenen euro's per jaar, verminkt door onsmakelijke tatoeages, door de wereld 'godenzonen' genoemd, waar velen met jaloeze blikken naar kijken.

In de Bijbel wordt ook iemand beschreven (Asaf), die vol ongeloof gekeken heeft naar de mensen, die zonder God en gebod in deze wereld leefden en alles uit dit aardse bestaan haalden. Deze schrijver was *afgunstig op de hoogmoedigen toen hij de voorspoed van de goddelozen zag. Hij tobde erover om het te begrijpen en het was een kwelling in zijn ogen, TOT-DAT...hij in Gods heiligdommen inging en op hun einde lette.*" (zie Psalm 73:3,16,17). Toen Asaf in Gods heiligdommen inging, kreeg hij zicht op de werkelijk belangrijke dingen in het leven en dat het er niet om gaat zoveel mogelijk te pakken van wat de wereld te bieden heeft, maar dat er een andere rijkdom is die onverderfelijk is, een rijkdom die is weggelegd in Gods heiligdommen, waar geen mot of roest ze toonbaar maakt. (Matth. 6:19-21).

Totdat...ik op hun einde lette. In deze wereld zijn er allerlei mensen van naam, die opvallen door hun luxueuze levensstijl: topsporters, artiesten, hoogwaardigheidsbekleders, kunstenaars etc. Maar als we op hun einde letten zien we dat velen hun leven beëindigd hebben in een overdosis aan huwelijksontrouw, drank en drugs; zelfmoord onder hen is geen uitzondering. Terwijl zij op aarde leefden in overdaad en luxe gaan zij de eeuwigheid in met lege handen en nog erger: het eeuwig oordeel.

Daarom worden wij ook opgeroepen om onze ogen niet meer te richten op dat wat de wereld ons aan (vermeende) rijkdom te bieden heeft, maar worden wij opgeroepen om "...in te gaan in het heiligdom door het bloed van Jezus,..." (Hebr. 10:19). Als we dat doen zien we niet meer op de vergankelijke dingen, zilver en goud...maar zien we op het kostbare bloed van Christus (1 Petr. 1:18,19).

Lucas vermeldt dat eerst Lazarus stierf en hem een warm welkom wachtte; hij werd *gedragen* in de schoot van Abraham. Dat had God ook beloofd,

toen Hij zei: “Want Ik, de Here, uw God, grijp uw rechterhand vast; die tot u zeg: Vrees niet, Ik help u.” (Jes. 41:13, cursivering zelf toegevoegd); toen kreeg de naam Lazarus haar ware betekenis en dat heeft hij ervaren toen God hem thuisbracht.

Ook de rijke man stierf, en ‘hij werd begraven’. Wat een verschil in het levenseinde van beide mannen:

- de arme man werd door de engelen *gedragen*,
- de rijke man werd *begraven*.

Dat was het kenmerkende verschil in hun levenseinde. Mensen die niet geloven in de Here Jezus zeggen dat met de dood en de begrafenis alles eindigt. De dood van de rijke man, die begraven werd, toont ons dat het niet waar is, want zijn ogen werden geopend in het dodenrijk, maar toen was het te laat om nog iets ten goede te kunnen veranderen.

Er wordt wel eens gezegd dat als God werkelijk liefde is, Hij uiteindelijk alle mensen, ook de ongelovigen en misdadigers, wel zal behouden, maar dat is een misleidende gedachte. De Here Jezus heeft gezegd, dat Hij macht heeft om *op aarde* zonden te vergeven (Luc. 5:24). De mens heeft *op aarde* de keuze om vergeving van zonden te verkrijgen, door het bloed van de Here Jezus, omdat de aarde ook de plaats is waar de zonde haar intrede heeft gedaan. In het dodenrijk worden geen zonden meer vergeven en dat werd de rijke man, *pijnlijk*, duidelijk. Zijn aardse rijkdom was hem in het dodenrijk van geen enkel nut meer. De zonen van Korach hebben over de betrekkelijkheid van aardse rijkdom het volgende geschreven: “Vrees niet, als iemand rijk wordt, als de heerlijkheid van zijn huis toeneemt, want in zijn sterven neemt hij van dat alles niets mee, zijn heerlijkheid daalt hem niet achterna.” (Ps. 49:17-21)

Men zegt wel eens: een doodshemd heeft geen zakken, met andere woorden: met de intrede van de dood moet alles op aarde achtergelaten worden. Als we gedreven dreigen te worden door geldzucht, is het goed om de betrekkelijkheid van rijkdom tot ons te laten doordringen!

Toen de rijke man zijn ogen opsloeg in het dodenrijk, ontdekte hij dat zijn bezit verdwenen was. Hij leed nu vreselijke pijnen en het enige wat hij nog bezat was een gebrek aan water, terwijl Lazarus zich in de schoot van Abraham bevond, op de plaats waar geen pijn werd geleden en ook geen dorst werd geleden; de rollen waren nu omgekeerd!

Is het bezit van rijkdom dan verkeerd? In het Oude Testament lezen we van mannen die over grote rijkdommen beschikten:

- Abraham nu was *zeer rijk* aan vee, aan zilver en goud en ook Lot, zijn

neef, was niet onbemiddeld. Hun gezamenlijke bezit was zo groot, dat ze zelfs uit elkaar moesten gaan, vanwege de grote veestapels (Gen. 13:2-6),

- de knecht van Abraham vertelde aan Laban, de broer van Rebekka: “de HERE heeft mijn heer zeer gezegend, zodat hij rijk geworden is: Hij heeft hem gegeven kleinvee en runderen, zilver en goud, slaven en slavinnen, kamelen en ezels” (Gen. 24:35, cursivering zelf toegevoegd),
- van Isaak staat geschreven: “En Isaak zaaide in dat land en oogstte in dat jaar honderdvoudig, want de HERE zegende hem. En die man werd rijk, ja gaandeweg rijker, totdat hij zeer rijk geworden was. En hij had kudde kleinvee en runderen en een talrijke slavenstoet,...” (Gen. 26:12-14, cursivering zelf toegevoegd.),
- van Job staat vermeld: “Zijn bezit bestond uit zeventuizend stuks kleinvee, drieduizend kamelen, vijfhonderd span runderen, vijfhonderd ezinnen en een zeer grote slavenstoet, zodat deze man de rijkste was van alle bewoners van het oosten” (Job 1:3, cursivering zelf toegevoegd). Nadat hij hersteld was van zijn ziekte, “gaf de Here aan Job het dubbele van al wat hij bezeten had” (Job 42:10-12).

Het kenmerkende verschil tussen bovenstaande voorbeelden en de rijke man is dat wat de rijke koning Salomo daarover zei: “Vereer de Here met uw rijkdom en met de eerstelingen van al uw inkomsten, dan zullen uw schuren met overvloed gevuld worden, en uw perskuipen van most overstromen” (Spr. 3:9,10) en dat deden bovengenoemde mannen ook: de Here dienen met hun rijkdommen; zij hielden hun rijkdom niet alleen voor zichzelf (zie bijv. Gen. 12:7,8 en 13:18 en 26:25 en Job 1:5). Zij hadden een altaar, waarop zij de Here offers uit hun bezit gaven en dat lezen we niet van de rijke man; die hield alles voor eigen genot.

In het dodenrijk komt hij tot de ontdekking dat hij nu niet alleen met lege handen staat, maar dat hij ook de verkeerde keuzes gemaakt heeft in zijn leven. Hij ziet Abraham en Lazarus in de verte, maar ze zijn buiten zijn bereik; er is een onoverkomelijke kloof tussen hen. Lazarus bevond zich op de plaats waar alle gelovigen werden vergaderd, totdat de Here Jezus hen kwam verlossen uit het dodenrijk. Deze gelovigen zaten tijdelijk in het dodenrijk, wachtend “op de openbaring en verschijning van onze Heiland, Christus Jezus, die de dood van zijn kracht heeft beroofd en onvergankelijk leven aan het licht heeft gebracht door het evangelie” (2 Tim. 1:10).

De Here Jezus heeft door zijn dood het terrein van de dood betreden en heeft toen de overleden gelovigen, uit de tijd van het Oude Testament, die tot dat moment in het dodenrijk gevangen zaten bevrijd en meegenomen ‘naar de hoge’ (Ps. 68:19 en Ef.4:8 en 1 Petr. 3:19). De rijke man zou ach-

terblijven en moet wachten totdat de Here Jezus terug zal komen. Hij moet wachten tot na afloop van het duizendjarig rijk, de dood en het dodenrijk haar doden zullen geven, om geoordeeld te worden (Op. 20:13-15).

Een 'voor'-beeld hiervan zien we in de geschiedenis van Jozef. Jozef belandt in de gevangenis en ontmoet daar twee mensen, die model staan voor de rijke man en de arme Lazarus in het dodenrijk. Jozef maakt in de gevangenis aan hen duidelijk dat de een zal worden verlost uit de gevangenis (de schenker), maar dat de ander zal worden veroordeeld (de bakker).

De uitdrukking dat de Here Jezus 'is nedergedaald ter helle' vinden we niet in de Bijbel. De apostel Petrus zei op de Pinksterdag iets anders en daarbij haalde hij een citaat aan uit de Psalmen toen hij sprak over de opstanding van de Here Jezus: "Daarom is mijn hart verheugd en mijn tong verblijd, ja, ook mijn vlees zal nog een schuilplaats vinden in hope, omdat Gij mijn ziel niet aan het dodenrijk zult overlaten, noch uw Heilige ontbinding doen zien" (Psalm 16:9,10 en Hand. 2:26,27, cursivering zelf toegevoegd). Het Nieuwe Testament leert op vele plaatsen dat de Here Jezus is opgestaan uit de dood/doden maar er staat nergens dat Hij is opgestaan uit de hel.

Wanneer de hel hetzelfde zou betekenen als 'zonder God zijn', wat vaak beweerd wordt, dan is het logische gevolg van die bewering dat wij, voor onze bekering in de hel leefden, want Paulus schrijft ons dat we voordat we tot geloof kwamen "zonder hoop en zonder God" in de wereld waren (Ef. 2:12). Dat we voor onze bekering in de hel leefden, zal toch niemand voor zijn/haar rekening willen nemen; de rijke man leefde tijdens zijn verblijf op aarde zeker niet in de hel, maar genoot van de stoffelijke dingen.

De rijke man roept Abraham aan met de bede of hij medelijden wil betonen, door Lazarus te zenden opdat hij enige verkoeling kan krijgen. De rijke man, die tijdens zijn leven op aarde geen aandacht besteedde aan Lazarus, is nu in het dodenrijk afhankelijk geworden van Lazarus. Geen overvloedige maaltijden meer, maar zijn behoefte is gereduceerd tot de top van een natte vinger van Lazarus; zover is het nu met hem gekomen.

De rijke man vraagt na zijn overlijden om *medelijden* van Abraham, maar die kan hem geen verlossing schenken; het aanroepen van 'heiligen' zoals de rooms-katholieke Kerk leert, vindt in de Bijbel geen enkele grond. De rijke man had tijdens zijn leven op aarde om *medelijden* moeten vragen aan Hem, die wél verlossing kon schenken: de Here Jezus. Zoals de blinde Bartimeüs de Here Jezus aanriep met de woorden: "Zoon van David, heb *medelijden* met mij". Toen Bartimeüs dat riep, kreeg de Here Jezus *medelijden* met hem en schonk hem zowel het gezicht alsook de eeuwige behoudenis, want hij werd behouden door zijn geloof (Luc. 18:35-43).

Abraham wijst de rijke man op de gevolgen van zijn keuze tijdens zijn leven op aarde: op aarde had hij het goede ontvangen en Lazarus het kwade, maar nu is het omgekeerde het geval. De verkeerde keuze van de rijke man is onherroepelijk, want er blijkt een kloof te zijn, die niet overbrugd kan worden.

De Here Jezus had zijn volk al eerder ernstig gewaarschuwd voor de gevolgen als ze Hem zouden afwijzen, toen Hij sprak over de enge poort en het tijdstip dat deze poort gesloten zou worden; Hij had hen gewaarschuwd dat er een tijdstip zou aanbreken dat Hij tot hen zou zeggen: "Ik weet niet vanwaar gij zijt; gaat weg van Mij...Daar zal het geweest zijn en het tandengeknars, wanneer gij Abraham, Isaak en Jacob zult zien...maar uzelf buitengeworpen" (Luc. 13:24-28). De waarheid van die woorden ervaart de rijke man nu.

In het dodenrijk, waar de rijke (?) man zich nu bevindt is geen herstel meer mogelijk. De Here Jezus heeft tegen de Farizeeën en Schriftgeleerden gezegd dat Hij op aarde macht heeft om zonden te vergeven (Luc. 5:24), omdat Hij op aarde onze zonden in zijn lichaam op het hout heeft gebracht (1 Petr. 2:24). Op aarde heeft de zonde haar intrede gedaan en daarom is ook op aarde de zonde teniet gedaan op het kruis, door de Here Jezus, en daarom kunnen alleen op aarde de zonden vergeven worden; in het dodenrijk staat geen kruis!

De rijke man heeft nog een laatste wens: hij vraagt of Abraham misschien Lazarus naar het huis van zijn vader wil sturen, om zijn broers 'ernstig' te waarschuwen. Het is tegelijkertijd een ernstige waarschuwing aan allen die er in deze wereld maar op los leven, zonder zich rekenschap te geven hoe het na dit leven verder gaat: eeuwige vreugde of eeuwige pijn.

Zou Lazarus gehoor hebben gevonden bij de broers? Er was toen immers al een andere arme Man op aarde, die al waarschuwend tot de mensen sprak en hen zei dat zij zich moesten bekeren, en die arme Man was de Here Jezus, "die, hoewel Hij rijk was, om uwentwil arm is geworden" (2 Kor.8:9). Naar die arme Man moesten zij luisteren, want dan pas zouden ze echt rijk worden, een rijkdom die onvergankelijk is omdat die "de onnaspeurlijke rijkdom van Christus" behelst. (Ef. 3:8). Deze arme Man had, in tegenstelling tot de vogels en de vossen, die tenminste nog een nest of een hol hadden (Luc. 9:58), helemaal geen plaats om het hoofd neer te leggen; zelfs geen voorportaal!

Abraham wijst de rijke man op Gods woord en zegt dat de broers daarin de weg kunnen vinden tot eeuwig behoud. Zoals de rijke man Gods woord tijdens zijn leven had verworpen, hebben 'zijn broers', het overgrote deel van het Joodse volk, ook de woorden van de Here Jezus verworpen, tot vandaag de dag aan toe.

Paulus dringt er op aan om de goede keus te maken, zoals ook al daarvoor de Here Jezus een vrouw (Martha) gewaarschuwd had, door haar zuster als voorbeeld te stellen, toen Hij zei dat Maria het goede deel had uitgekozen, dat niet van haar zou worden weggenomen.

Wat is onze keus? Willen we alleen genieten van 'de geneugten des levens'? Of worden we wakker geschud door deze geschiedenis van de rijke man en de arme Lazarus? De keus is aan ons.

De rijke man doet nog één poging om vader Abraham te vermurwen, als hij zegt: "indien iemand van de doden tot hen komt zullen zij zich bekeren". Hij zou voor 'de broers', het Joodse volk, het ultieme bewijs leveren dat de waarschuwing van iemand, die terug was gekomen uit het dodenrijk, serieus genomen diende te worden; dat feit konden ze toch niet naast zich neerleggen! Maar Abraham weet dat zelfs als er iemand uit de dood zou terug gaan naar 'de broers', zij zich ook daardoor niet zouden laten overtuigen.

Er is echter wél een arme Man teruggekeerd uit het dodenrijk, maar ook die arme Man, "die bij de rijke was in zijn dood" (Jes. 53:9) hebben 'de broers' verworpen. Enige 'broers', de discipelen, hebben met grote kracht hun getuigenis gegeven van de opstanding van de Here Jezus (Hand. 4:33). Toen de Here Jezus op het kruis was gestorven, kwam er een andere rijke man, die tijdens zijn leven wél geluisterd had naar de Here Jezus. Deze rijke man, Jozef van Arimathea, legde de Heiland in zijn eigen graf, en bewees Hem daarmee de eer, waaraan de rijke man uit deze overdenking nooit was toe gekomen. Bewijzen wij ook in ons leven de eer aan de Here Jezus, zoals deze Jozef?

~~~~~

*Het oog des Heren
ziet door de kleren
in ons gemoed
Als 't kleed niet fijn is;
als 't hart maar rein is,
dàn is het goed.*

*Een man op klompen
in bedelaarslompen
is dikwijls meer
dan al die heertjes
met mooie kleertjes
bij God de Heer.*

(Zondagsschoolliedje L.d.H.)

Maranatha

“En wij achten het profetische woord (daarom) des te vaster, en gij doet wèl, er acht op te geven als op een lamp, die schijnt in een duistere plaats, totdat de dag aanbreekt en de morgenster opgaat in uw harten. ” (2 Petr. 1:19)

“Ik, Jezus..... ben de wortel en het geslacht van David, de blinkende morgenster.” (Openb. 22:16)

Het woord Maranatha komt in de Bijbel maar éénmaal voor, namelijk in 1 Kor. 16:22,23: “Indien iemand de Here niet liefheeft, hij zij vervloekt, Maranatha!” Het woord Maranatha wil zeggen: ‘de Here komt’ of ‘Here kom’. Het eerste is een gegeven, een vast gegeven, het tweede een innige bede. De voetnoot in de Herziene Voorhoeve-vertaling ofwel de Telosvertaling verduidelijkt deze verzen als volgt: “zoals uit het verband blijkt: de Heer komt (of kome) om te oordelen, om dan het ‘anathema’, het ‘vervloekt’, uit te spreken over allen die Hem niet liefgehad hebben”.

Dat betreft de komst van de Here Jezus op aarde, als Hij zijn voeten zal zetten op de Olijfberg en alle heiligen met Hem, zoals vermeld in Zacharia 14:1-7. Dan zal hij afrekening houden met de volken, waarna de duizend jaren van vrede zullen aanbreken.

Er is in de christenheid nogal wat verwarring over de zo geheten tweede en derde komst van de Here Jezus. Zijn eerste komst was natuurlijk als Baby te Bethlehem. Zijn tweede komst zal voor de gemeente zijn om haar op te nemen. Hij zal dan niet op aarde verschijnen, maar de gemeente zal Hem tegemoet gaan in de lucht. Bij zijn derde komst zal Hij op de Olijfberg verschijnen en dan zal aller oog Hem zien.

Wij als gelovigen wachten op zijn komst op de wolken wanneer wij Hem tegemoet mogen gaan in de lucht om -samen met de gelovigen die ons zijn voorgedaan- voor altijd bij Hem te mogen zijn. Bekend zijn de woorden uit 1 Thess. 4:15-18 “Want dit zeggen wij u met een woord des Heren: wij, levenden, die achterblijven tot de komst des Heren, zullen in geen geval de ontslapenen voorgaan, want de Here zelf zal op een teken, bij het roepen van een aartsengel en bij het geklank ener bazuin Gods, nederdalen van de hemel, en zij, die in Christus gestorven zijn, zullen het eerst opstaan; daarna zullen wij, levenden, die achterbleven, samen met hen op de wolken in een oogwenk weggevoerd worden, de Here tegemoet in de lucht, en zó zullen wij altijd met de Here wezen. Vermaant elkander dus met deze woorden.”

Hoewel het woord “Maranatha” dus slaat op de dag des Heren, zoals vermeld door de apostel Petrus in 2 Petr. 3:10 is het toch zeker een blij woord voor alle kinderen van God, die op zijn komst wachten. Dat doen we toch?

Eeuwen waren verlopen waarin deze blijde verwachting niet meer leefde en zelfs grotendeels was verdwenen. De waarheid betreffende zijn komst op de wolken om de Zijnen thuis te halen was goeddeels ondergesneeuwd. Maar we hebben een machtige Heiland, die nimmer de zijnen vergeet en die kostbare Persoon heeft Godsmannen verwekt en deze gebruikt om dit bijna uitgedoofde pitje weer op de kandelaar te plaatsen: mannen-broeders, voornamelijk in de negentiende en twintigste eeuw als bijv. Spurgeon, Taylor, Darby en later ook in ons land Voorhoeve en wel de meest bekende, Johannes de Heer. Zij, en later gelukkig meerderen, hebben de “maranatha-roep” weer laten klinken. Deze nieuwe (oude) boodschap is op veel plaatsen samengegaan met grote opwekkingen, met name in Engeland en Wales.

Hoe is het toch gekomen dat die middernachtsroep “zie de bruidegom komt, ga uit Hem tegemoet” zozeer in het vergeetboek is geraakt? Ongetwijfeld met het vergeestelijken van de profetieën, maar zeker ook door het werk van de boze, die alles heeft geprobeerd om die verwachting te verduisteren, liever nog deze te vernietigen. De verwachting van de komst van de Here Jezus in het hart van de gelovige resulteert altijd in heiliging (afzondering van het kwaad) en reiniging. En dat is nu juist het laatste wat de satan wil (1 Joh. 3:2 en 3).

Hoe leefden de eerste christen in die blijde hoop de Here Jezus weer spoedig terug te zien. Petrus sprak er in Hand. 3:19 al over: “Komt dan tot berouw en bekering, ... opdat er tijden van verademing mogen komen van het aangezicht des Heren, en Hij de Christus, die voor u tevoren bestemd was, Jezus, zende”. Als Stefanus wordt gestenigd spreekt hij de woorden: “Zie, ik zie de hemelen geopend en de Zoon des mensen, *staande* ter rechterhand Gods” (Hand. 7:56, cursivering zelf toegevoegd) De Here Jezus was nog niet gaan zitten in de troon van Zijn Vader. Als het volk Israël Hem toen nog had aangenomen als hun Messias was Hij teruggekomen en hadden de tijden der verkwikking een aanvang genomen. Helaas, het volk verwierp de *levende* Here, de *opgestane* Here en de *verheerlijkte* Here.

Dat de eerste christenen leefden in de verwachting van de spoedige komst van hun Heiland, blijkt o.a. ook uit de volgende teksten:

Titus 2:13: “...verwachtende de zalige hoop en verschijning der heerlijkheid van onze grote God en Heiland, Jezus Christus,.....”

1 Thess. 1:10 “...en uit de hemelen zijn Zoon te verwachten,...”

1 Kor. 1:7: “...terwijl gij uitziet naar de openbaring van onze Here Jezus Christus.”

Fil. 3:20: “Want wíj zijn burgers van een rijk in de hemelen, waaruit wij ook de Here Jezus Christus als verlosser verwachten, die ons vernederd lichaam veranderen zal,....”

Wanneer? Wat zijn er met name in allerlei sekten al veel speculaties geweest met betrekking tot de datum van de wederkomst des Heren. Sommigen hebben zelfs exacte data genoemd, maar moesten die weer rectificeren (of niet, en spraken dan verder maar niet meer over hun 'vergissing'). Dwazen, want van die dag en ure weet niemand. (Matth. 24:36-39) En dat is maar goed ook. De Here kent de harten van de mens! Als we zeker wisten van een bepaalde tijd zouden we daar (want zo zitten we in elkaar) rekening mee gaan houden: 't kan nog wel even, toch nog maar even snoepen van wat de wereld te bieden heeft.

Wat is het belangrijk dat ook jonge mensen worden opgevoed en leven in de verwachting van zijn spoedige komst. Ik kan me nog heel goed herinneren dat in een evangelisatiegebouw waar we meermalen samenkomsten hadden, een balkon was, verdeeld in vier schotten waarop stond geschreven: Jezus leeft, Jezus redt, Jezus leidt en .... Jezus komt. Ik ben het na tientallen jaren nog nooit vergeten. En met name de woorden op dat laatste schot hebben me veel keren aangespoord tot een leven meer in overeenstemming met Zijn heilige wil.

Eén ding is zeker: "De Here talmt niet met de belofte, al zijn er, die aan talmen denken, maar Hij is lankmoedig jegens u, daar Hij niet wil, dat sommigen verloren gaan, doch dat allen tot bekering komen." (2 Petr. 3:9) "Want nog een korte, korte tijd, en Hij, die komt, zal er zijn en niet op Zich laten wachten." (Hebr. 10:37) En als iemand tegen ons zou zeggen dat we toch nooit weten wanneer de Here Jezus terugkomt, dan kunnen we hem of haar antwoorden: "jawel, spoedig." Hoelang is de Here helemaal weg? Duizend jaar zijn als één dag bij Hem. Tweeduizend jaar, derhalve 2 dagen. (2 Petr. 3:8)

Die deze dingen getuigt, zegt: "Ja Ik kom spoedig".
Zeggen wij met heel ons hart: "Amen, kom Here Jezus!"

Maranatha, Jezus kom!
Maranatha, Jezus komt!

*Nee, niet lang meer, leer ons waken,
't morgenrood vertoont zich reeds van ver;
weldra zal de tijd genaken,
dat U, Heer, verschijnt als morgenster
Leer volhardend ons uw komst verbeiden;
tot U nader voert ons elke dag.
Houd ons van de wereld steeds gescheiden,
opdat niets ons uitzicht hind'ren mag. (G.L. 100:3)*

~~~~~

Het geloof van een christen

Dat moet je gegeven worden. Het eerste hoofdstuk van de vijf artikelen tegen de Remonstranten zegt immers: "Het geloof in Jezus Christus en de zaligheid door Hem is een genadige gave Gods, gelijk geschreven is: Uit genade zijt gij zalig geworden door het geloof; en dat niet uit u, het is Gods gave". (Efeze 2:8)

In dit verband wil ik u wijzen op wat Paulus in de brief aan de Romeinen geschreven over het verband tussen prediking en geloof. We vinden dat gedeelte in de drie hoofdstukken die hij geheel heeft gewijd aan de vraag hoe het met Israël gesteld is. De hfdst. 1 t/m 8 heeft hij zó geschreven dat het lijkt of er bij God geen verschil is tussen Joden en heidenen, wat voor Joodse lezers moeilijk te verteren was. Daarom de drie hoofdstukken over Israël.

Inderdaad maakte de apostel in de hfdst. 1 t/m 8 geen verschil tussen Joden en heidenen: "Verdrukking en benauwdheid (zal komen) over ieder levend mens, die het kwade bewerkt, eerst de Jood en ook de Griek; maar heerlijkheid, eer en vrede over ieder, die het goede werkt, eerst de Jood en ook de Griek. Want er is geen aanzien des persoons bij God." (Rom. 2:9-11) "Wat dan? Worden anderen boven ons gesteld? In geen enkel opzicht; wij hebben immers tevoren Joden zowel als Grieken beschuldigd, dat zij allen onder de zonde zijn,...." (Rom. 3:9)

Dergelijke uitspraken waren voor de Joden, ook voor veel gelovige Joden, in die tijd schokkend en onbegrijpelijk. Zij beschouwden de heidenen als onrein en een Jood kon naar hun overtuiging niet met de heidenen over één kam geschoren worden. Toen Petrus naar de Romeinse hoofdman Cornelius was gegaan en in zijn huis aan niet-Joden het evangelie had gepredikt, werd hem dat door Joodse gelovigen verweten. Hij zou zich daardoor verontreinigd hebben!

Paulus was zich van de gevoelens en overtuigingen van de Joodse gelovigen goed bewust. Daarom vervolgde hij zijn brief na hfdst. 8, toen hij de gehele leer van het heil met de triomfzang van de verzen 38 en 39 had afgesloten, met de hfdst. 9, 10 en 11, waarin hij heeft uiteengezet hoe de positie van Israël nu is en wat hun toekomst zijn zal. En in de eerste vijf verzen van hoofdstuk 9 heeft hij de lezers over zijn grote liefde voor Israël geschreven, opdat zij niet de indruk zouden krijgen dat hij zijn eigen volk niet liefhad. Hij had ook niet vergeten dat de Here met Israël inderdaad een bijzondere weg was

gegaan en dat zij als geen ander volk door God gezegend en apart gesteld waren. Hij schreef daarover in Rom. 9:4,5: "...immers, zij zijn Israëlieten, hunner is de aanneming tot zonen en de heerlijkheid en de verbonden en de wetgeving en de eredienst en de beloften; hunner zijn de vaders en uit hen is, wat het vlees betreft, de Christus, die is boven alles, God, te prijzen tot in eeuwigheid! Amen."

Nadat de apostel de Joodse lezers zo had laten weten dat hij de bijzondere positie en voorrechten van Israël beslist niet ontkende, kon hij in de volgende verzen overgaan tot hetgeen hij met betrekking tot de Joden te zeggen had. En met zijn eerste opmerking maakte hij duidelijk dat de Here niet in strijd met zijn toezeggingen handelde: "Maar het is niet zo, dat het woord Gods zou vervallen zijn. Want niet allen, die van Israël afstammen, zijn Israël, en zij zijn ook niet allen kinderen, omdat zij nageslacht van Abraham zijn, maar: Door Isaak zal men van nageslacht van u spreken. Dat wil zeggen: niet de kinderen van het vlees zijn kinderen Gods, maar de kinderen der beloften gelden voor nageslacht." (Rom. 9:6-8, zie ook Gen. 21:12)

Joodse christenen die er moeite mee hadden dat er zoveel heidenen aan de gemeente werden toegevoegd, terwijl duizenden Joden nog niet gelovig geworden waren, moesten niet denken dat lichamelijke afstamming van Abraham recht gaf op zegen en de vervulling van de beloften die de Here aan de vaders gegeven had. De verwijzing naar Ismaël, de zoon van Hagar, maakte dat volkomen duidelijk. Hij was wel een zoon van Abraham, maar niet de zoon die geboren was als vervulling van Gods belofte. Het door God beloofde nageslacht zou niet uit Ismaël voortkomen.

Het onderwerp was de vraag of God wel in overeenstemming met zijn beloften handelde zolang talloze Joden nog ongelovig en dus van de zegen verstoken waren. Het is nodig dat in gedachten te houden, opdat de volgende verzen niet verkeerd worden opgevat.

Die verzen worden door velen inderdaad verkeerd opgevat, als wordt verondersteld dat dit negende hoofdstuk vooral over uitverkiezing handelt. Oppervlakkig lezen kan in die richting doen denken. Maar dan mist men de les die de Here in de komende verzen bedoelt te geven. Want ook in de volgende verzen gaat het om de vraag of God Israël niet tekort doet. (Dat geldt niet alleen voor het negende hoofdstuk, maar eveneens voor de hfdst. 10 en 11.)

In de verzen 10-13 van hfdst.9 lezen we: "Maar dit niet alleen; daar is ook Rebekka, bevrucht van één man, onze vader Isaak. Want toen de kinderen nog niet geboren waren en goed noch kwaad hadden gedaan - opdat het

verkiezend voornemen Gods zou blijven, niet op grond van werken, maar op grond daarvan, dat Hij riep, - werd tot haar gezegd: De oudste zal de jongste dienstbaar zijn gelijk geschreven staat: Jakob heb Ik liefgehad, maar Ezau heb Ik gehaat." Hier wordt aan de geboorte van Ezau en Jakob herinnerd, waarbij wordt opgemerkt dat niet de zoon die als eerste geboren was, de drager van de door God beloofde zegen zou zijn, maar Jakob, de tweede. Daarmee werd nog duidelijker beklemtoond dat God zijn zegen niet geeft of behoort te geven aan iemand die naar onze smaak daarop het meeste recht heeft. God zegent niet wie daarop naar menselijke maatstaf recht heeft, maar naar Zijn, dat is Gods keuze. En God kiest niet naar willekeur, zoals in de geschiedenis duidelijk geworden is, want Ezau bleek een ongoddelijke te zijn (Hebr. 12:16).

Zowel Ezau als Ismaël zijn bovendien een beeld of type van Israël. Wie nog niet heeft beseft dat de Here in de geschiedenissen in het Oude Testament talloze beelden heeft gegeven die door ongelovigen niet gezien en begrepen worden, zoals ook de gelijkenissen in het Nieuwe Testament veelal verkeerd opgevat worden, zal er moeite mee hebben in Ezau en Ismaël een beeld van Israël te zien. Toch is dat wel het geval.

Ismaël was de zoon van Hagar, een slavin en was als slavenzoon een beeld van Israël onder de wet. (Lees daarvoor Gal. 4:21-31. Laat dat u niet teveel moeite zijn. Als u dat niet hebt gelezen zult u het beeld als een waardeloze fantasie beschouwen.)

Israël heeft als Ezau gehandeld door de vervulling van Gods belofte in de komst van Jezus Christus te verachten en Hem te kruisigen. Welk recht op zegen kan Israël dan nog hebben? (Het zal in de toekomst zeer gezegend worden, maar niet op grond van recht.)

Rom. 9:14-16: "Wat zullen wij dan zeggen: Zou er onrechtvaardigheid zijn bij God? Volstrekt niet! Want Hij zegt tot Mozes: Over wie Ik Mij ontferm, zal Ik Mij ontfermen, en jegens wie Ik barmhartig ben, zal Ik barmhartig zijn. Het hangt dus niet daarvan af, of iemand wil, dan wel of iemand loopt, maar van God, die Zich ontfermt." Deze verzen betogen dat God niet zegent op grond van recht, maar uit ontferming daar waar geen recht is. Intussen is er wel een grond voor die ontferming en dat is de tussenkomst van Hem die bij God voor schuldigen pleit, Jezus Christus, zoals Mozes voor Israël gepleit heeft. (Ex. 32:11-14).

De verzen 17 en 18 luiden als volgt: "Want het Schriftwoord zegt tot Farao: Daartoe heb Ik u doen opstaan, opdat Ik in u mijn kracht zou tonen en mijn naam verbreid zou worden over de gehele aarde. Hij ontfermt Zich dus over wie Hij wil en Hij verhardt wie Hij wil."

Dat doet toch denken dat we hier bij Gods soevereiniteit bepaald worden, die vrijmachtig bepaalt of Hij zich ontfermen zal of iemand zal verharden. Dat lijkt zo, maar het is een vergissing. Farao wordt hier als een voorbeeld vermeld om aan te tonen dat God niet snel toorn en oordeelt, integendeel, maar eindeloos lankmoedig is en de weerspannigen lang verdraagt totdat gebleken is dat de zonden daardoor slechts toenemen. Dat was bij Farao het geval. Zeven maal staat er dat Farao zich verhardde, hoewel het hem duidelijk was dat hij met God streed. Gods lankmoedigheid echter deed hem denken dat hij eindeloos met zijn verzet kon doorgaan. (De woorden in vers 17 komen uit Ex. 9:16, die ook vertaald kunnen worden met: Hiertoe laat ik u voortbestaan, wat niet aan de geboorte van Farao, maar aan Gods geduld doet denken.) Maar het moment kwam waarop God hem verhardde. Toen was er geen weg terug meer.

Ook Farao is hier een beeld van Israël. Zoals hij, heeft ook Israël de overduidelijke bewijzen gehad en gezien dat Jezus Christus door God gezonden was. Maar zelfs het feit van de opstanding van Christus, dat zij niet konden tegenspreken na de mededeling van de wachters, vermocht hun harde hart niet te verbreken. Terecht staat er dan ook in het evangelie van Johannes het volgende: "Dit sprak Jezus en Hij ging heen en verborg Zich voor hen. En hoewel Hij zovele tekenen voor hun ogen gedaan had, geloofden zij niet in Hem, opdat het woord van de profeet Jesaja vervuld werd, dat hij sprak: Here, wie heeft geloofd, wat hij van ons hoorde? En aan wie is de arm des Heren geopenbaard? Hierom konden zij niet geloven, omdat Jesaja elders gezegd heeft: Hij heeft hun ogen verblind en hun hart verhard, dat zij niet met hun ogen zien, met hun hart verstaan en zich bekeren, en Ik hen geneze. Dit zeide Jesaja, omdat hij zijn heerlijkheid zag en van Hem sprak." (Joh. 12:36-41).

De Here bedoelde door de verwijzing naar Farao in Rom. 9 de gelovige Joden duidelijk te maken dat hun hardnekkige volksgenoten is overkomen wat ook Farao overkomen was na oneindig veel geduld van God: zij zijn verhard. (Hoewel er ook voor hen ontferming bij de Here is als iemand zich bekeert.)

Vers 18: "Hij ontfermt zich dus over wie Hij wil en Hij verhardt wie Hij wil" heeft dus geen betrekking op uitverkiezing al is dat wel de overtuiging van velen. Die verkeerde opvatting is het gevolg als men vergeet dat het in Romeinen 9, 10 en 11 gaat om de vraag waardoor zoveel Joden ongelovig bleven.

Dan lezen we in de verzen 19-26: "Gij zult nu tot mij zeggen: Wat heeft Hij dan nog aan te merken? Want wie wederstaat zijn wil? Maar gij, o mens!

wie zijt gij, dat gij God zoudt tegenspreken? Zal het geboetseerde soms tot zijn boetseerder zeggen: Waarom hebt gij mij zo gemaakt? Of heeft de pottenbakker niet de vrije beschikking over het leem om uit dezelfde klomp het ene voorwerp te vervaardigen tot eervol, het andere tot alledaags gebruik? En als God nu, zijn toorn willende tonen en zijn kracht bekend maken, de voorwerpen des toorns, die ten verderve toeberoid waren, met veel lankmoedigheid verdragen heeft; juist om de rijkdom zijner heerlijkheid bekend te maken over de voorwerpen van ontferming, die Hij tot heerlijkheid heeft voorbereid? En dat zijn wij, die Hij geroepen heeft, niet alleen uit de Joden, maar ook uit de heidenen, gelijk Hij ook bij Hosea zegt: Ik zal niet-mijn-volk noemen: mijn-volk, en de niet-geliefde: geliefde. En het zal geschieden ter plaatse, waar tot hen gezegd was: gij zijt mijn volk niet, daar zullen zij genoemd worden: zonen van de levende God."

Deze verzen zijn geënt op Jer. 18:2-10, waar de Here de profeet heeft opgedragen naar het huis van de pottenbakker te gaan. We lezen daar het volgende: "Maak u op, daal af naar het huis van de pottenbakker, en daar zal Ik u mijn woorden doen horen. Toen daalde ik af naar het huis van de pottenbakker, en zie, hij was juist bezig een werkstuk te maken op de schijf. Mislukte de pot die hij bezig was te maken, zoals dat gaat met leem in de hand van de pottenbakker, dan maakte hij daarvan weer een andere pot, zoals het de pottenbakker goed dacht te maken. Toen kwam het woord des HEREN tot mij: Zal Ik niet met u kunnen doen zoals deze pottenbakker, o huis Israëls? luidt het woord des HEREN. Zie, als leem in de hand van de pottenbakker, zo zijt gij in mijn hand, huis Israëls! Het ene ogenblik doe Ik over een volk en een koninkrijk de uitspraak, dat Ik het zal uitrukken, afbreken en verdelgen; maar bekeert zich dit volk waarover Ik een uitspraak deed, van zijn boosheid, dan zal Ik berouw hebben over het kwaad dat Ik hun dacht aan te doen. Het andere ogenblik doe Ik over een volk en een koninkrijk de uitspraak, dat Ik het zal bouwen en planten; maar, doet het wat kwaad is in mijn ogen door niet naar mijn stem te horen, dan zal Ik berouw hebben over het goede waarmee Ik had gezegd hun te zullen weldoen."

Die verzen maken ons duidelijk dat de Here niet naar willekeur handelt. Hij heeft wel beloften van zegen voor Israël gegeven (die Hij op zijn tijd ook vervullen zal), maar als dat volk zich van Hem afkeert, zoals zij in de verwerping van Christus gedaan hebben, zal Hij in plaats van zegen rampspoed over hen brengen, zoals gebeurd is. Omgekeerd zal Hij heidenen, indien zij zich bekeren, niet verdelgen maar genadig zijn en hen zegenen. Dan zijn zij door Hem tot vaten van barmhartigheid gemaakt. En dat is wat de verzen 20-25 in Romeinen 9 bedoelen duidelijk te maken: ook die verzen hebben dus niet op het begrip uitverkiezing betrekking.

Rom. 9:27-29: "En Jesaja roept over Israël uit: Al was het getal der kinderen Israëls als het zand der zee, het overschot zal behouden worden; want wat

Hij gesproken heeft, zal de Here doen op de aarde, volledig en snel. En gelijk Jesaja tevoren gezegd had: Indien de Here Sebaot ons geen zaad overgelaten had, als Sodom zouden wij geworden zijn en aan Gomorra zouden wij gelijk gemaakt zijn." Deze verzen tenslotte verzekeren ons ervan dat een overblijfsel van Israël behouden zal worden en dat Israël nooit zal overkomen wat Sodom en Gomorra overkomen is. Zoals gezegd, de hoofdstukken 9, 10 en 11 handelen niet over uitverkiezing, maar betreffen Israël en de toekomst van dat volk.

Ook deze laatste verzen van hoofdstuk 9 bevestigen dat het over Israël gaat. Tegelijk echter valt het op dat in die verzen voor de eerste maal in hoofdstuk 9 "geloof" genoemd wordt: "Wat zullen wij dan zeggen? Dit: heidenen, die geen gerechtigheid najaagden, hebben gerechtigheid verkregen, namelijk gerechtigheid, die uit geloof is doch Israël, hoewel het een wet ter gerechtigheid najaagde, is aan de wet niet toegekomen. Waarom niet? Omdat het hierbij niet uitging van geloof, maar van vermeende werken. Zij hebben zich gestoten aan de steen des aanstoots, gelijk geschreven staat: Zie, Ik leg in Sion een steen des aanstoots en een rots der ergernis, en wie op hem zijn geloof bouwt, zal niet beschaamd uitkomen."

In het volgende hoofdstuk wordt op "geloof" dieper ingegaan, want door "ongeloof" en misplaatst vertrouwen op eigen gerechtigheid zijn de Joden blind geweest voor de weg die God door Jezus Christus ook voor hen opende.

Nu volgt hoofdstuk 10. Daarin zegt de apostel dat de Joden wel ijver voor God hadden, maar daarbij hun eigen gerechtigheid naar de wet trachtten op te richten, terwijl Christus het einde van de wet is tot gerechtigheid voor ieder die gelooft.

Of we nu heiden of Jood zijn, door wetsbetrachting zal niemand gerechtvaardigd worden. Er is gerechtigheid van het geloof die God toerekent aan ieder die in Christus gelooft. Dat is ook voor Joden de enige weg waarlangs zij gerechtvaardigd kunnen worden.

De apostel schrijft daarover in de verzen 8-13: "...het woord des geloofs, dat wij prediken. Want indien gij met uw mond belijdt, dat Jezus Heer is, en met uw hart gelooft, dat God Hem uit de doden heeft opgewekt, zult gij behouden worden; want met het hart gelooft men tot gerechtigheid en met de mond belijdt men tot behoudenis. Immers het Schriftwoord zegt: Al wie op Hem zijn geloof bouwt, zal niet beschaamd uitkomen. Want er is geen onderscheid tussen Jood en Griek. Immers, één en dezelfde is Heer over allen, rijk voor allen, die Hem aanroepen; want: ieder die de naam des Heren aanroept, zal behouden worden.

Ieder, dus ook Joden. Er blijft dan echter de vraag waardoor er niet meer Joden geloofd hebben. Als de Joden geen prediking gehoord

zouden hebben, hadden we daarvoor een verklaring. Maar dat was niet het geval. Paulus schrijft daarover in de verzen 14 en 15: "Hoe zullen zij nu Hem aanroepen, in wie zij niet geloofd hebben? Hoe geloven in Hem, van wie zij niet gehoord hebben? Hoe horen zonder prediker? En hoe zal men prediken zonder gezonden te zijn? Gelijk geschreven staat: Hoe liefelijk zijn de voeten van hen, die een goede boodschap brengen."

Daarop laat hij volgen: "Maar zij zijn niet allen aan het evangelie gehoorzaam geweest. Want Jesaja zegt: Here, wie heeft onze prediking geloofd?" (vers 16)

Men moet dus het evangelie gehoorzamen door de prediking van dat evangelie te geloven. Maar hoe of waardoor zal iemand geloven? Het antwoord is vers 17: "Zo is dan het geloof uit het horen, en het horen door het woord van Christus." Dit vers 17 van Romeinen 10 mocht wel meer beklemtoond worden. Geloof is uit of door het horen. Waar niets gehoord wordt, valt niets te geloven.

Nagenoeg sinds het begin is hetgeen te horen is, te verdelen in twee kampen: de waarheid en de leugen. De waarheid komt van de God der waarheid. De leugen komt van de vader der leugen, de duivel. God heeft gezegd: ten dage dat gij van die boom eet, zult gij de dood sterven. Dat was waarheid. De duivel zei: Gij zult niet sterven, maar als God wezen, en goed en kwaad kennen. Dat was leugen. Maar vermengd met waarheid, want inderdaad kent ieder mens nu goed en kwaad. Daardoor weten ook alle mensen dat zij verkeerde dingen bedenken en doen, anders gezegd dat zij zondaars zijn. Bovendien weten de mensen dat er een God is: "Want toorn van God openbaart zich van de hemel over alle goddeloosheid en ongerechtigheid van mensen, die de waarheid in ongerechtigheid ten onder houden, daarom dat hetgeen van God gekend kan worden in hen openbaar is, want God heeft het hun geopenbaard. Want hetgeen van Hem niet gezien kan worden, zijn eeuwige kracht en goddelijkheid, wordt sedert de schepping der wereld uit zijn werken met het verstand doorzien, zodat zij geen verontschuldiging hebben. Immers, hoewel zij God kenden, hebben zij Hem niet als God verheerlijkt of gedankt, maar hun overleggingen zijn op niets uitgelopen, en het is duister geworden in hun onverstandig hart. Bewerende wijs te zijn, zijn zij dwaas geworden, en zij hebben de majesteit van de onvergankelijke God vervangen door hetgeen gelijk op het beeld van een vergankelijk mens, van vogels, van viervoetige en kruipende dieren." (Rom. 1:18-23)

De waarheid van Rom. 1:19 en 20 werd al betoogd in Ps. 19:2-7: "De hemelen vertellen Gods eer, en het uitspansel verkondigt het werk zijner handen; de dag doet sprake toestromen aan de dag, en de nacht predikt kennis aan de nacht. Het is geen sprake en het zijn geen woorden, hun stem wordt niet vernomen: toch gaat hun prediking uit over de ganse aarde en hun taal tot aan het einde der wereld. Hij heeft daarin een tent opgeslagen voor

de zon, die is als een bruidegom die uit zijn bruidsvertrek treedt, jubelend als een held om het pad te lopen. Van het ene einde des hemels is haar opgang en haar omloop tot het andere einde; niets blijft verborgen voor haar gloed."

Hun prediking gaat uit over de ganze aarde en hun taal tot aan het einde der wereld zegt Ps. 19:5. En waar het evangelie nooit is gehoord, wordt toch de prediking van Gods grootheid in en door de schepping gehoord. Daardoor heeft niemand die God niet eert en vreest een verontschuldiging zoals Rom. 1:20 zegt. Na deze uitweiding keren we terug tot Rom. 10 waar we lazen dat het geloof door het horen is en het horen door het Woord van God. Dan kan gevraagd worden of Israël dan misschien niet gehoord heeft (bedenk wel, dat dit hoofdstuk nog over Israël handelt). Het antwoord is "zeker wel". In vers 18 lezen we: "hun prediking gaat uit over de ganze aarde en hun taal tot aan het einde der wereld." (We lazen dat al in Rom. 1:5) Bovendien heeft God aan Israël zijn woorden toevertrouwd, waardoor zij meer van God gehoord hebben dan enig ander volk.

De volgende vraag die gesteld kan worden is: heeft Israël het dan niet begrepen? (vers 19). Hetzelfde vers geeft het antwoord: "..Voor eerst zegt Mozes: Ik zal u jaloers maken op wat geen volk is, toornig op een onverstandig volk. En Jesaja waagt het te zeggen: Ik ben gevonden door wie Mij niet zochten, Ik ben openbaar geworden aan wie naar Mij niet vroegen. Maar van Israël zegt hij: De ganze dag heb Ik mijn handen uitgestrekt naar een ongehoorzaam en tegensprekend volk." (19-21)

De verzen 19 en 20 wijzen erop dat zij die niet naar God vroegen en Hem niet zochten, door dezelfde prediking die ook Israël gehoord heeft God wel gevonden hebben. Kennelijk is de openbaring van Godswege dus wel genoeg geweest. Waarom heeft Israël dan niet geloofd? Het antwoord is vers 21. Zij zijn ongehoorzaam en tegensprekend geweest. Zij, die het meest bevoorrecht waren en zelfs de Zoon van God in het midden hebben gehad, zijn woorden hebben gehoord en zijn tekenen hebben gezien, hebben zich verzet en niet geloofd, Hem zelfs tot de kruisdood veroordeeld.

Is de oorzaak niet geweest dat God hun geen geloof heeft willen geven? Nee, dat vinden we hier niet. In Matth. 11:20 lezen we wel dat de Here de steden waarin zijn meeste krachten gebeurd waren, verweten heeft dat zij zich niet hadden bekeerd en in Mark. 16:14 dat Hij de discipelen hun ongeloof verweten heeft. En in Luk. 24:25 lezen we dat de Here twee discipelen heeft verweten dat zij niet alles geloofd hadden wat de profeten gesproken hebben. (Er zouden

meerdere van dergelijke Schriftplaatsen genoemd kunnen worden.) De Bijbel leert ons niet dat een mens niet kan geloven tenzij God hem geloof geeft. In de Schrift vinden we het omgekeerde: dat God de mensen hun ongelooft verwijt.

In Mark. 1:15 lezen we dat de Here Jezus met de volgende woorden gepredikt heeft: "De tijd is vervuld en het koninkrijk Gods is nabij gekomen; bekeert u en geloof het evangelie." Meent iemand dat de Here zo gepredikt heeft terwijl Hij wist dat een mens zich niet kan bekeren? Meent iemand dat Hij zo gepredikt heeft, terwijl Hij wist dat niemand kan geloven tenzij God hem geloof geeft? Is Hij die gezegd heeft "Ik ben de weg, de WAARHEID en het leven" zo onwaarachtig dat Hij de mensen iets heeft voorgespiegeld waartoe zij onmachtig waren? Nee, lezer. Zo is onze God niet en zo is de liefdevolle Heiland niet. Geloven wat kennelijk en volkomen duidelijk de waarheid is, is geen verdienste. En het is de waarheid dat wij, mensen, zondaars zijn, maar eveneens dat God ons desondanks zo liefheeft, dat Hij zijn Zoon voor ons heeft overgegeven opdat wij door geloof in Hem behouden zouden worden. Gode zij dank voor die onbegrijpelijke maar waarachtige liefde van God. Beantwoord die oprechte liefde Gods niet met wantrouwen, maar aanvaard en erken die liefde en dank Hem daarvoor.

*O God, 't is haast niet te geloven
Dat U in liefde aan ons dacht
En het gaat ons begrip te boven
Dat Jezus voor ons is geslacht.
Geen werk van ons en geen prestatie,
Wat nodig was hebt U gedaan.
Voor wie geloven is er gratie,
En dankend nemen wij die aan.*

Dit is dan zo de Here wil het laatste van een serie artikelen over misverstanden die wijd verbreid zijn en waarover ik, nu ik het nog kan, naar mijn gevoel een bijbelse beschouwing behoorde te geven. Dat niet ieder het geschrevene zal onderschrijven begrijp ik, maar wat mij aangaat ben ik blij dat ik geen reden meer heb voor zelfverwijt omdat ik gezwegen zou hebben.

J.Ph.B

~~~~~